

Προσδοκία «καθαρών θέσεων»

Ο πρωθυπουργός προσδιόρισε στην κυβερνητική επιτροπή την ελληνική διαπραγματευτική τακτική στο Ελσίνκι

Μία μόλις ημέρα πριν αναχωρήσει για την κρίσιμη σύνοδο κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Ελσίνκι, ο πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης επιχείρησε «να θέσει τους εταίρους προ των ευθυνών τους» για τη θετική έκβαση των εν εξελίξει διαπραγματεύσεων με αντικείμενο την τουρκική υποψηφιότητα.

Του Κ.Π. ΠΑΠΑΔΟΧΟΥ

τα. Ο πρωθυπουργός, γνωρίζοντας ότι το επόμενο διήμερο θα βρεθεί στο επίκεντρο ενός εξαιρετικά έντονου διπλωματικού παρασκήνιου στο οποίο θα εμπλακεί και η Ουάσιγκτον, έκρινε σκόπιμο να καταστήσει εκ νέου σαφές «έστω σε χαμηλότερους τόνους και χωρίς να αναφερθεί ευθέως στο ενδεχόμενο άσκησης βέτο» ότι η Αθήνα επιθυμεί την αποδοχή της τουρκικής υποψηφιότητας, αλλά με κάποιους όρους και προϋποθέσεις.

Η δημόσια «προειδοποίηση» του πρωθυπουργού ήλθε σε μια συγκυρία κατά την οποία οι εταίροι στην Ευρωπαϊκή Ένωση δείχνουν κατανόηση στα ελληνικά επιχειρήματα για την απρόσκοπτη ένταξη της Κύπρου και την ανανύριση της δικαιοδοσίας τη Χάγη από την Αγκυρά, αλλά εμφανίζονται εξαιρετικά απρόθυμοι να δεχθούν αυτά να αποτυπωθούν στο κείμενο συμπερασμάτων του Ελσίνκι. Επίσης, ουδείς στο κυβερνητικό επιτελείο μπορεί να αποκλείσει την απότομη περαιτέρω σκλήρυνση των «ισχυρών» της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τη διάρκεια των εργασιών της συνόδου κορυφής.

Η υποβόητη του κ. Σημίτη διευκολύνθηκε από το κλίμα που επικράτησε στη χθεσινή τριήμερη συνεδρίαση της Κυβερνητικής Επιτροπής, στην οποία μετέχουν όλα σχεδόν τα κορυφαία στελέχη του ΠΑΣΟΚ. Κατά τη συνεδρίαση δεν διατυπώθηκαν ουσιαστικές εντάσεις για τους έως τώρα χειρισμούς, ενώ, όπως ήταν αυτονόητο, του δόθηκε εξουσιοδότηση να προβεί στους χειρισμούς που κρίνει ο ίδιος απαραίτητους είτε οδηγούν προς στο ελληνικό «ναι» είτε προς το «όχι». Επισημάνθηκε, όμως, ότι σε κάθε περίπτωση, ο πρωθυπουργός θα πρέπει να επιστρέψει από το Ελσίνκι με μια σαφή απόφαση,

η οποία δεν θα επιδέχεται πολλαπλές αναγνώσεις και θα μπορεί να «περάσει» στην κοινή γνώμη και να υποστηριχθεί πειστικά από τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ, καθώς η χώρα εισέρχεται σε προεκλογική περίοδο. Σε μια τέτοια περίπτωση, είναι βεβαίως αυτονόητο ότι θα υπάρξει ομόθυμη στήριξη όλων των κορυφαίων στελεχών του ΠΑΣΟΚ.

Στις δηλώσεις του, αμέσως μετά τη διάρκεια τριών ωρών συνεδρίαση της Κυβερνητικής Επιτροπής, ο κ. Κ. Σημίτης υπογράμμισε ότι η Αθήνα θεωρεί «θετικό βήμα» την υποψηφιότητα της Τουρκίας, αλλά αυτή «θα οδηγήσει σε προβλήματα και εντάσεις», εάν δεν υπάρξουν «καθαρές θέσεις για το πλαίσιο των σχέσεων ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Τουρκία, ανάμεσα στην Τουρκία και την Ελλάδα, για θέματα όπως το Κυπριακό και οι ελληνοτουρκικές σχέσεις». Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ. Σημίτης, «ελπίζω οι Ευρωπαίοι εταίροι μας να συμμεριστούν την άποψη ότι το ίδιο το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτεί απαντήσεις που να εξασφαλίζουν τους κοινούς στόχους της Ένωσης».

Κατά τη χθεσινή συνεδρίαση εκτιμήθηκε πάντως ότι κατ' αρχάς είναι προς το συμφέρον της Αθήνας να υπάρξει θετική διεκδίκηση στο Ελσίνκι και να μην παραστεί ανάγκη ο κ. Σημίτης να καταφύγει στη λύση του βέτο. Στην κατεύθυνση αυτή συνηγορούσε η άποψη ότι ακόμη και σε περίπτωση άσκησης του βέτο θα υπάρξουν επιθέσεις από την αντιπολίτευση με το σκεπτικό ότι η χώρα απομονώθηκε στο Ελσίνκι. Επίσης, θα υπάρξει σημαντικότερη οπισθοχώρηση στην ενταξιακή πορεία της Κύπρου, ενώ οι ελληνοτουρκικές σχέσεις θα διέλθουν μια νέα φάση δόνησης.

Σημειώνεται, τέλος, ότι συνεχίσθησαν και χθες οι παραοικιακές διαπραγματεύσεις εν όψει της συνόδου. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Στεφανόπουλος είχε τηλεφωνική συνομιλία με τον Φινλανδό ομόλογό του κ. Αχτσίαρι, ενώ χθες στην Αθήνα βρέθηκε απεσταλμένος της Φινλανδικής Προεδρείας ο οποίος μετέφερε σχέδια διατυπώσεων για τα ελληνικού ενδιαφέροντος θέματα.

Ο πρωθυπουργός Κ. Σημίτης και ο υφυπουργός Εξωτερικών Γ. Παπανδρέου προσέρχονται στη συνεδρίαση της κυβερνητικής επιτροπής κατά την οποία δεν διατυπώθηκαν ουσιαστικές εντάσεις για τους έως τώρα χειρισμούς εν όψει της συνόδου κορυφής στο Ελσίνκι.

Καραμανλής: Δύο όροι για το «ναι»

Η Νέα Δημοκρατία είναι υπέρ του ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Τουρκίας, αλλά είναι αδιανόητη η αναγόρευση της ως υποψήφιας χώρας στην Κοινότητα εάν δεν εκπληρωθεί τις σαφείς προϋποθέσεις που είχε θέσει η ίδια η

Του Γ. ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ευρωπαϊκή Ένωση σε προηγούμενες συνόδους κορυφής, για τις οποίες οι εταίροι έως τώρα εμφανίζονται σε ένα βαθμό να αποστασιοποιούνται από αυτές.

Τη σαφή αυτή θέση του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας επανέλαβε χθες ο πρόεδρος της κ. Κ. Καραμανλής, κατά την ομιλία του στο Συνέδριο του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου. Λίγο νωρίτερα, ο κ. Καραμανλής είχε τονίσει στους συνεργάτες του ότι η Νέα Δημοκρατία πρέπει να αναμένει τα αποτελέσματα της συνόδου του Ελσίνκι, από την ώρα που έχει καταστήσει γνωστές τις θέσεις της, και να μην ασχοληθεί με τις

έως σήμερα προκλητικές δηλώσεις Τούρκων επισήμων, οι οποίοι διαρκώς ακολουθούν την πάγια πολιτική των απειλών και της διαμόρφωσης κλίματος. Ταυτόχρονα, ορισμένοι στη Ρηγίλλης επεσημάναν τη δημιουργία κλίματος από ορισμένα μέσα ενημέρωσης, ώστε η κοινή γνώμη να αποδεχθεί τις αποφάσεις του Ελσίνκι, ανεξάρτητα από τη θέση που θα τηρήσει η κυβέρνηση στο θέμα της Τουρκίας.

Πάντως, ο κ. Καραμανλής επανέλαβε χθες ότι η Τουρκία δεν πρέπει να αναγορευθεί ως υποψήφια χώρα, εάν πρώτα δεν ξεκαθαρίσει ότι σέβεται το διεθνές δίκαιο και τις διεθνείς συμβάσεις και ότι αποποιείται τη χρήση βίας και την απειλή χρήσης βίας εναντίον των γειτόνων της και, επίσης, ότι δεν έχει εδαφικές διεκδικήσεις σε βάρος της Ελλάδας. Ταυτόχρονα θα πρέπει να αποδεχθεί την απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απρόσκοπτη και με σαφείς χρονοδιαγράμματα ένταξη της Κύπρου στην Ευρω-

παϊκή Ένωση, ανεξαρτήτως αν θα έχει επιλυθεί ή όχι το πολιτικό πρόβλημα, το πολιτικό ζήτημα του νησιού.

Ο πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας υποστήριξε ότι δυστυχώς η κυβέρνηση δεν εκπέμπει τους τελευταίους μήνες προς τη σωστή κατεύθυνση τα μηνύματά της και δείχνει να συναινεί σε μία τέτοια αλλαγή της στάσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επίσης, τόνισε τη θέση του κόμματός του για την ανάγκη μιας εθνικής στρατηγικής μακράς πνοής και τη σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής. Ο κ. Καραμανλής, ο οποίος σε επανалаβή σήμερα τις θέσεις αυτές του κόμματός του στη σύνοδο του Λαϊκού Κόμματος, δήλωσε επίσης ότι «οι περισσότεροι Έλληνες έχουν συνειδητοποιήσει ότι οι αντιπαραθέσεις, οι οξύτητες, οι αλλαγές πλεύσης και οι απαναχωρήσεις σε θέματα εθνικής πολιτικής είναι ανεπίτρεπτη πολυτέλεια για την Ελλάδα και τον Ελληνισμό».

ΕΤΣΕΒΙΤ:

Θα εξετάσω αν θα πάω στο Ελσίνκι

Ανάλογα με το αποτέλεσμα(!)

Επιφυλάξεις για την τελική έκβαση της συνόδου κορυφής του Ελσίνκι ως προς το θέμα της υποψηφιότητας της Τουρκίας διατυπώνει η Αγκυρά, καθώς ο πρωθυπουργός της χώρας αυτής κ. Μπουλέντ Ετσεβίτ εξαρτά τη μεταβασή του στο Ελσίνκι από το αποτέλεσμα της συνόδου κορυφής, ενώ ο υφυπουργός Εξωτερικών κ. Ισμαήλ Τζεμ συνιστά αυτοσυγκράτηση στους «αισιόδοξοι» ευρωπαίους συμπατριώτες του.

«Η διατύπωση της προσκλήσεως (προς τον κ. Ετσεβίτ) δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες μας», δήλωσε ο εκπρόσωπος του τουρκικού υπουργείου Εξωτερικών κ. Σερμέτ Ατασανλί, διευκρινίζοντας ότι η Τουρκία προσεκληθή «ως αιτούσα την ένταξη της χώρας, ενώ οι άλλες ως υποψήφιες».

«Η αποδοχή μιας τέτοιας προσκλήσεως εκ μέρους του πρωθυπουργού μας δεν θα ήταν αρμόζουσα, παρά μόνον μετά την οριστικοποίηση του καθεστώτος της υποψηφίας χώρας για την Τουρκία», επεσήμανε ο κ. Ατασανλί.

Από την πλευρά του, ο κ. Τζεμ προειδοποίησε ότι «υπάρχει μία πιθανότητα η σύνοδος στο Ελσίνκι να μην αποδεχθεί την υποψηφιότητα της Τουρκίας ή η προσφορά της υποψηφιότητας να συνοδευθεί με όρους, οι οποίοι δεν θα είναι αποδεκτοί για εμάς» και πρόσθεσε ότι «πάνα συμβούλευα τους αισιόδοξους να είναι πιο συγκρατημένοι».

Το θέμα της υποψηφιότητας της Τουρκίας καλύπτεται ευρύτατα από τον τουρκικό Τύπο που εξαρτά την όλη εξέλιξη από τη στάση της Ελλάδας, χαρακτηρίζει τη σύνοδο κορυφής σημείο τομής στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, ενώ παράλληλα διατυπώνονται «προειδοποιήσεις» για τις αρνητικές επι-

Τζεμ: «Πάντα συμβούλευα τους αισιόδοξους να είναι πιο συγκρατημένοι».

πτώσεις στις σχέσεις Αθηνών-Αγκυρας σε περίπτωση που αποξενωθεί η Τουρκία από την Ε.Ε.

Σύμφωνα με τις υπάρχουσες εκτιμήσεις, οι περισσότερες χώρες της Ε.Ε. υποστηρίζουν απλώς ότι η Τουρκία θα πρέπει να δεχθεί τα κριτήρια της Κοπεγχάγης μαζί με τις άλλες υποψήφιες χώρες, ενώ η Σουηδία και η Γερμανία προτείνουν μία απονευρωμένη «χαρτογραφημένη πορεία» της Τουρκίας προς την Ε.Ε. Στο Κυπριακό, οι Ολλανδοί και οι Γερμανοί είναι απόλυτως εναντίον της αποσυνδεδεσής της εντάξεως της Κύπρου από την επίλυση του πολιτικού προβλήματος, οι Γάλλοι προτείνουν ότι καμία υποψήφια χώρα δεν μπορεί να ασκήσει βέτο στην ενταξιακή πορεία μιας άλλης υποψήφιας χώρας και τέλος η Βρετανία είναι η μόνη χώρα που αποσυνδέει την ένταξη της νήσου στην Κοινότητα από την πολιτική λύση του προβλήματος.